

РЕШЕНИЕ

№ 5969

гр. София, 03.10.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 12.09.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Ина Андонова, като разгледа дело номер **2720** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.156 – 161 ДОПК.

В постъпила на 04.03.2013 г. в ТД на НАП С. жалба В. К. И. от [населено място] изразява недоволство от Акт за установяване на задължение по декларация № 74/ 25.02.2011 г., издаден от инспектор по приходите в ТД на НАП С., потвърден с Решение № АУ 1/ 04.01.2013 г. на директора на ТД на НАП С..

Оплакванията за незаконосъобразност на акта са мотивирани с твърденията, че той не се основава на действителните факти от значение за случая; че проверяващият орган е обсъдил само едно от приложенияте в преписката експертни решения на ТЕЛК - № 0178-009/ 16.01.2001 г., с което на жалбоподателката е с определен срок на инвалидност, но не е взел предвид решение № 2067-180/ 30.10.1991 г. и не е анализирал доводите, базирани на него. Подчертава се, че с решение № 2067-180/ 30.10.1991 г. съобразно чл.58, ал.1, т.1 от действащата тогава Наредба № 36 за експертизата на трайната нетрудоспособност на И. е определена инвалидност III група по т. 49 от списък на телесните недъзи – приложение № 1 към чл. 52, ал. 2 от наредбата – ето защо съгласно нормативния акт, действал към датата на произнасяне на ТЕЛК, И. е инвалид трета група пожизнено.

С ЕР на ТЕЛК № 0178-009/ 16.01.2001 г. за срок до 01.01.2003 г. на жалбоподателката е определена II група инвалидност съобразно регламентацията в Наредба за експертиза на работоспособността обн. ДВ бр. 61 от 25.07.2000 г., отменена с Наредба за медицинската експертиза на работоспособността, приета с ПМС № 99/ 31.05.2005 г. Съгласно § 2 от ПЗР на Н. определените групи инвалидност до влизането в сила на

наредбата се приравняват на проценти загубена работоспособност – като трета група инвалидност се приравнява на от 50 до 70 на сто. При тези данни се поддържа, че призната пожизнено с решение от 30.10.1991 г. трета група инвалидност запазва действието си и след изтичане на срока на ТНР, призната с решение № 0178-009/16.01.2001 г. Поради това след 01.01.2003г. И. е с призната III група инвалидност, което дава основание да ползва предвиденото в чл. 18 ЗДДФЛ облекчение в размер на 7920 лв.

Искането до съда е за отмяна на акта. Претендират се и разноски.

Ответникът, директорът на ТД на НАП С., чрез представител по пълномощие, оспорва жалбата и моли на администрацията да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение. В писмени бележки по съществото на спора подчертава, че през периода, в който са издадени двете решения на ТЕЛК, в сила са съответно Наредбата за експертизата на работоспособността от 28.08.2000 г. и Наредба № 36 от 1975 г. за експертизата на трайната нетрудоспособност – и двата нормативни източника регламентират 2 вида актове, с които се установява загуба на работоспособност – срочни и пожизнени. Съгласно чл. 57, ал. 3 от Наредба № 36 и чл. 99, ал. 4 Н. пожизнен срок на инвалидност се определя при дефинитивни състояния. Преценката за характера на увреждането, динамиката на неговото развитие, възможността за възстановяване на работоспособността и дефинитивността на състоянието е от компетентността на ТЕЛК и НЕЛК. Експертните решения, в които е определен пожизнен срок на инвалидност имат правно действие, независимо от датата на постановяването им, до произнасяне на ново решение с друг срок на инвалидизация в резултат на преосвидетелстване. Такова е възможно само по инициатива на самото лице или по сигнал за неправилно постановено експертно решение. Видно от ЕР на ТЕЛК № 0178 009/ 16.01.2001г., оспорващата се е явила за преосвидетелстване по повод социални придобивки на основание чл. 35, ал. 1 т. 5 Н.. Съгласно чл. 99 от същата наредба срокът на инвалидността е от една до три години в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване на работоспособността. С решение № 0178 009/ 16.01.2001 г. е определен 2-годишен срок на инвалидност, а не пожизнен. Това означава, че решението от 1991 г., с което е определена III група инвалидност от очна ТЕЛК през 1991 г. има действие до постановяване на това от 2001 г., с което срокът на инвалидността е 2 години. За целите на разглежданото данъчно облекчение следва да се съобрази и нормата на § 49 от ПЗР на ЗДДФЛ, в обхвата на която жалбоподателката не попада.

Допълнителни доводи, че решение на ТЕЛК № 2067 180 от 30.10.1991 г. е запазило действието си в частта на пожизнено определената група инвалидност на И. изтъква адв. М. в писмени бележки от 12.09.2013г.

От фактическа страна се установява:

С експертно решение № 2067 180 от 30.10.1991 г. на очна ТЕЛК С. на В. И. е определена трета група инвалидност по т. 49 от СТН при диагноза болести на очната ябълка /атрофия булби ок. дек./ пожизнено.

С Експертно решение №178 009 от 16.01.2001 г. на ТЕЛК - Обща [населено място] на И. е определена трайно намалена работоспособност - 89,2% поради диабет, атрофия булби, състояние след полиомелит и срок на инвалидността до 01.01.2003 г.

На 21.01.2009 г. оспорващата депозирала Годишна данъчна декларация по чл.50 от ЗДДФЛ за доходите, които е реализирала през 2008 г.

С Акт за установяване на задължения по декларация № 901550/ 21.07.2009г., инспектор по приходите при офис „Л.“ на ТД на НАП С. спрямо И. е установено задължение за данък като последица от отреченото право да ползва данъчно облекчение по чл. 18 ЗДДФЛ като е прието, че тя не попада в обхвата на § 49 ПЗР на ЗДДФЛ. След потвърждаването му с Решение № АУ - 11/ 19.12.2009 г. на директора на ТД на НАП С. актът е отменен с влязло в сила на 18.11.2010 г. решение № 759/ 06.04.2010 г. по адм. дело № 503/2010 г. на АССГ, I отд., 9 с-в, а преписката е върната на орган по приходите при ТД на НАП С., офис ”Л.” за ново произнасяне.

Според мотивите на отменителното решение актът е издаден при съществени нарушения на процесуални изисквания - неуведомяване на жалбоподателката за отстраняване на несъответствията с декларацията, довело до невъзможност И. да разбере в какво се изразяват те. Прието е, че е нарушена разпоредбата на чл.18 от ЗДДФЛ. Доказателствата по делото сочат, че на И. е призната трайно намалена работоспособност с Експертно решение на ТЕЛК от 1991 г. - III група инвалидност пожизнено. С последващо решение на ТЕЛК от 2001 г. на оспорващата е определена трайно намалена работоспособност от 89,2% за срок до 01.01.2003 г. Липсата на данни по преписката, че решението на ТЕЛК от 1991 г. не е валидно, респ. че е отменено по съответния ред, следвало да се преодолее чрез служебно събиране на информация от органите по експертиза на работоспособността. Позоваването на разпоредбата на § 49 от ПЗР на ЗДДФЛ е неправилно от страна на органа по приходите, който е обсъдил само решението на ТЕЛК от 2001 г., но не и предшестващото го. Обстоятелството, че второто ЕР е с изтекъл срок на валидност, само по себе си не означава, че И. е вече с възстановена работоспособност, изключваща приложното поле на чл. 18 ЗДДФЛ. Ако органът по приходите бе събрал доказателства относно валидността на представените експертни решения/ в посока задължаване на жалбоподателя да представи доказателства за валидността им/, би бил стигнал до друг извод. Наред с това администрацията е следвало служебно да приобщи доказателства относно валидността на решенията на ТЕЛК - чрез информация от съответната ТЕЛК или НЕЛК дали решението от 1991 г. е действащо или не.

В рамките на проведеното съобразно указанията на АССГ административно производство до ТЕЛК III Районна болница са изпратени двете решения на ТЕЛК със запитване относно валидността им, конкретно дали решението от 1991г. е „действащо”, а дали второто решение отменя първото и ако го отменя за какъв период.

В отговор директорът на Р. С. Столица сочи, че всяко експертно решение отменя предхождащото го. В случая ЕР № 2067/ 30.10.1991 г. издадено от Очна ТЕЛК С. е било в сила до 16.01.2001 г., когато е постановено ЕР № 0178 от 16.01.2001 г. следователно последното решение е „изтекло” на 01.01.2003г.

При изложените факти съдът намира от правна страна следното:

Данъчно облекчение в размер на намаление със 7920 лв на сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 ЗДДФЛ ползват лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност, определена с влязло в сила решение на компетентен орган, включително за годината на настъпване на неработоспособността и за годината на изтичане срока на валидност на решението - чл. 18 ЗДДФЛ.

В периода 30.10.1991 г., когато е издадено първото решение на ТЕЛК за определяне на нетрудоспособност на И., до данъчната 2008 г., последователно действат различни режими за определяне на трайната нетрудоспособност. Първият от тях е

регламентиран с Наредба № 36 за експертизата на трайната нетрудоспособност, отменено основание. /§ 1 ПЗР на Постановление № 133 на МС от 17 юли 2000 г. за приемане на Наредба за експертизата на работоспособността - ДВ, бр. 61 от 25.07.2000г./ Определената група с решение № 2067 180/ 30.10.1991 г., издадено от ТЕЛК по очни болести инвалидност е трета – т. 49 СТН. Съобразно чл. 57, ал. 3 от Наредба № 36 когато групата се определя по Списъка на трайни, невъзвратими и прогресиращи страдания, срокът на инвалидността е пожизнен.

Според Списък на трайни, невъзвратими и прогресиращи страдания (недъзи), при които групата инвалидност се определя пожизнено /относими към очните заболявания са т. 65 и 66/, ако групата инвалидност е била определена пожизнено за заболяване по този списък и се повиши във връзка с присъединили се други заболявания или усложнения, групата инвалидност се определя срочно, ако прибавените заболявания или усложнения не фигурират в списъка.

През 2001 г., при действието на Наредбата за експертизата на работоспособността, обн. ДВ. бр.61 от 25.07.2000г., отм. ДВ, бр.47/ 07.06.2005г., приета на основание чл. 14, ал. 3 КСО /загл. изм./, жалбоподателката е освидетелствата от обща ТЕЛК и с ЕР № 0178 009 от 16.01.2001 г. ѝ е определена трайно намалена неработоспособност 89,2 %, но за срок до 01.01.2003 г. В съдебно заседание пълномощникът на И. заявява, че този акт, издаден при действието на отменената понастоящем Наредба за експертизата на работоспособността, не е оспорен от И.. Според преходното правило на § 2 ПЗР на Н. /отм./ определените групи инвалидност до влизането ѝ в сила се приравняват към проценти загубена работоспособност, като за трета група инвалидност – от 50 до 70 на сто.

В съдържателен план актът на специализирания медицински орган – ТЕЛК включва произнасяне чрез определяне на 1. степента на трайно намалената или загубена работоспособност в проценти спрямо здравия човек; 2. потребността от чужда помощ и за какъв срок; 3. срока на инвалидността и датата, на която изтича определеният срок на инвалидност; 4. началната дата на трайно намалената или загубена работоспособност (дата на инвалидизиране); 5. причинната връзка между увреждането (смъртта) и трудовата злополука, условията на труд, при които е работило освидетелстваното лице, включително и при военна и гражданска инвалидност; 6. противопоказаните условия на труд – чл. 91 Н. /отм./. Срокът на инвалидността е от една до 3 години в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване на работоспособността (чл.99, ал.1 Н.). Законът за здравето и Н. (отм.) не съдържат дефиниране на понятието „валидно ЕР на ТЕЛК”, каквото е употребено в §10а, ал.1 от ПЗР на ЗДДФЛ. Данъчното облекчение по чл.18, ал.1 ЗДДФЛ за лица с 50 и с над 50 % намалена работоспособност се ползва въз основа на влязло в сила решение на компетентен орган (орган на медицинската експертиза на работоспособността) и за срока на валидност на решението, или под „валидно експертно решение на ТЕЛК” следва да се разбира решение на ТЕЛК, което да не е с изтекъл срокът на определената ГНР или същата да е пожизнено определена.

Актовете на медицинската експертиза на работоспособността са индивидуални административни актове и при липса на данни за оспорване на ЕР № 0178 009 от 16.01.2001 г. ѝ е определена трайно намалена неработоспособност 89,2 %, но за срок до 01.01.2003 г., същото е влязло в сила и представлява стабилен административен акт. Съгласно § 2 от ПЗР на НМЕР(отм), постановените до 31 декември 2004 г.

експертни решения на ТЕЛК (НЕЛК), в които определеният срок на инвалидност не е изтекъл до тази дата, след 1 януари 2005 г. се считат с определен пожизнен срок на инвалидност при навършена 65-годишна възраст на лицата. С идентично съдържание е преходната разпоредба на § 3 от ПЗР на 33. Според възприетото в съдебната практика разбиране - решение № 12923/18.12.07г. по адм. д. № 7563/07г. на ВАС, шесто отд., с тази разпоредба законодателят е създад естествена логическа връзка между установяването на инвалидността като правопораждащ юридически факт и правото на пенсия за инвалидност, породено от този юридически факт, тъй като такава връзка в законодателството ни до 01.01.2005 г., когато влиза в сила 33, е липсвала. На практика е съществувала юридическа празнота в случаите по чл. 46, ал. 1 ЗП (отм.), а след 01.01.2000 г. и по чл. 73, ал. 3 КСО, защото е липсвала законова разпоредба, която да изисква и групата инвалидност, респ. степента на трайно намалена работоспособност, на лицата, навършили съответната възраст, да бъде определяна пожизнено.

Според § 3 ПЗР на 33 лицата, на които до 31 декември 2004 г. е определен срок за степен на трайно намалена работоспособност, при навършване на 65-годишна възраст се смятат с пожизнено определена степен на трайно намалена работоспособност. Без оглед на обстоятелството, че срокът на инвалидността, определен с ЕР на ТЕЛК № 0178 009 от 16.01.2001г., е изтекъл на 01.01.2003г., т.е. преди 31.12.2004г., то с навършването на 65 години на 20.10.2009 г. жалбоподателката се счита с пожизнено определена степен на намалена работоспособност. В практиката по приложението на чл 18 ЗДДФЛ се приема безпротиворечиво, че в § 3 ПЗР на 33 не е поставено изискване срокът на определената трайно намалена работоспособност да не е изтекъл към 31.12.2004г., от което следва, че е приложим и за случаите, в които срокът на трайно намалената работоспособност е изтекъл до 31.12.2004г. Такава е разглежданата хипотеза. Изпълнението на кумулативното изискване да е навършена 65-годишна възраст настъпва на 20.10.2009 г. – в годината на деклариране на данъчното задължение за 2008 г., която е и годината на ползване на данъчното облекчение по смисъла на чл. 23, т. 1 ЗДДФЛ. Щом фикцията за пожизнено определена неработоспособност настъпва в годината, в която се декларира данъчното задължение, към което е относимо спорното облекчение, отказът на приходната администрация да съобрази това обстоятелство противоречи на закона. При преценката на спорното материално право органът е бил обвързан и от указанията, дадени с решението по адм. дело № 503/ 2010 г. на АССГ досежно необратимостта и дефинитивността на здравословното състояние на И., констатирано с решение № 2067 180 от 30.10.1991 г. на очна ТЕЛК С.. Изложените съображения налагат извод, че оспореният акт е постановен при неправилно приложение на материалния закон и подлежи на отмяна.

Изходът на спора и своевременно заявеното искане за разноски по списък съобразно чл. 80 ГПК обуславят присъждане на такива в претендирания и доказан размер от 510 лв

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалбата на В. К. И. от [населено място], Акт за установяване на задължение по декларация № 74/ 25.02.2011 г., издаден от инспектор по приходите в

ТД на НАП С., потвърден с решение № АУ 1/ 04.01.2013 г. на директора на ТД на НАП С..

ОСЪЖДА Териториална дирекция на НАП С. да заплати на В. К. И. 510 /петстотин и десет/ лева разноси по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и връчването на препис от съдебния акт.

СЪДИЯ: